

Vest-Afrika: Fattiges viktigste proteinkilde males til fiskemel for oppdrettsnæringa

Oppdrettsanlegg i Europa og Asia forer med fiskemel som skal være basert på fiskeavfall, men som består av en betydelig andel spiselig fisk, noe som tar maten og arbeidet til folk i Vest-Afrika.

Fiskeoppdrett er det raskest voksende segmentet i den globale matproduksjonen, med 160 milliarder euro i årlig omsetning. Halvparten av fisken som konsumeres på verdensbasis, kommer fra akvakultur. Oppdrett blir av mange naturvernorganisasjoner sett på som løsningen på havdød, ettersom det forhindrer fiske av trua arter, overfiske og bifangst.

Men oppdrettsfisken i Europa og Asia fores opp på nyfanga spiselig fisk fra Vest-Afrika, der overfiske er et stort problem. Gjennom flere år er det blitt åpnet nye fiskemelfabrikker i Vest-Afrika, i Mauritania, Senegal og Gambia. Regjeringene selger øker kvotene og selger fiskekvoter til utenlandske selskaper. Oppdrettsanleggene forbruker også mer fisk enn de produserer, for hver kilo oppdrettsfisk brukes det flere kilo fiskemel, og en stor del av dette skulle vært mat for mennesker.

Det er avslørt at fiskemelfabrikkene kjøper fersk fisk direkte fra fiskebryggene. Fabrikkene har begynt å kjøpe fisken sardinella, som fiskerne tidligere kasta eller solgte billig til kvinner som salta og tørka den, og solgte til de fattigste i innlandet. Kjøtt og egg er dyrt, og fisken har gitt animalsk protein til folk i hele Vest-Afrika. Nå har sardinella blitt en fisk nesten ingen har råd til, og uten den vil store deler

av innlandet lide av proteinunderskudd. Fabrikkene kjøper også bifangst og ungfisk som er ulovlig å fiske ettersom det ødelegger grunnlaget for videre fiske.

En lokal fisker sier til Panorama: "Når fisken forsvinner, forsvinner også arbeidet for fiskerne og for foredlere. For at de som allerede har nok å spise – dere europeere – kan spise enda mer." En annen fisker forteller at fabrikken tvinger folket hans til å utvandre, og at hvert år forsøker hundrevis av fiskere å komme seg til Kanariøyene, og Spania, og siden fiskemelfabrikkene kom, er det stadig flere som reiser.

Fiskemel fra Vest-Afrika brukes i akvakultur i flere europeiske land, også i Norge, ifølge rapporten [Feeding a monster – how European aquaculture and animalfeed industries are stealing food from West African communities](#). Og i følge [Floundering around – an assessment of where European retailers stand on the sourcing of farmed fish](#) finnes fiskemelet i laks, i ørret, i tilapia – i supermarkeder over hele Europa.

Panorama har kontakta Sjømat Norge, som organiserer over 850 medlemsbedrifter innen blant annet norsk fiskeindustri og fiskefôrproduksjon, men organisasjonen ønsker ikke å svare på spørsmål i forbindelse med saken.

Les også:

[*Vest-Sahara: Norske fiskebåter tjener okkupanten og utarmer havet*](#)

Referanse

[Maler de fattiges mat til fiskemel: – Brukes til å mate fisk i europeiske oppdrettsanlegg – Panorama Nyheter](#)